

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theophili Bernardini E Societate Iesv De Religiosæ Perseverantiae Præsidiis Libri XI. ...

Bernardin, Théophile

Antverpiae, 1622

§. 4. Priuatæ auctoritatis à publica discrimen.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47032)

quibus foueri & ali debeat. In ortu verò & progressu, subtiliter obseruandum, quis & qualis cum anima nostra nexus intercedat, vt sic, vt quando, vt quomodo in eam insinuetur, inferpat, & implectatur intelligas: quomodo Spiritus vbi vult spirat, & interdum vnde veniat, quò vadat nescis; interdum ad tui & aliorum eruditionem, non eum tantùm, sed omnem eius præmonitum, aditum, progressum, motum, exitum, animo percipis. Sed ne longiùs diuager, sentiet quisque quod volet, mihi eiusmodi quæstiones, incun diratis plurimum, at utilitatis non minus videntur afferre.

§. 4. Priuata auctoritatis à publica discrimen.

Quapropter ad rem nostram redeo, vt inuestigem, qua alia ratione in Præpositis atque in priuatis viris bonis, spectetur Deus. neque est cur nos diutius ea res moretur, si in vtrorumque propria dona, & cur in eis spectetur Deus, intendimus. In priuatis ergo Deum agnoscimus, vel ratione naturæ, per quam Dei imago est; quod nunc missum facimus: vel ratione donorum & gratiarum, si quando virtute, scientia, prudentia, vel qua alia laude ceteros antecellunt; istaque ratione Deum quodammodo virtutes eas in ipsis elaborantem cernimus: vel etiam eos intruemur, vt qui fulgidissimæ & diuinitatem representantis virtutis, radios, humana imbecillitate temperatos, conspectibus nostris ingerant; vel si vtrumque permisceas, tam viri boni nobis proferunt Deum, quàm in illis videtur Deus. Ista verò priuatorum dona, quemadmodum illis priua, hoc est propria sunt, & ad alios (nisi fortè exemplo, vel utilitate foras traducantur), nihil attinent, ita priuatam quandam & voluntariam erga eos nobis ingenerant obseruantiam.

At in Præpositis donum auctoritatis & potestatis in eos collaræ agnoscimus, ratione cuius eis, vt Dei vicariis, obediunt, resistere formidamus, ne Dei ordinationi resistamus: estque hinc non voluntaria, sed debita obseruantia, qua non solum honorè, sed etiam obsequium & obedientiã à nobis deferri oportet.

Sed hoc ipsum percipietur euidentiùs agnoscendo quàm multiplex, & quid sit auctoritas: & hæc quidem ab auctore dicitur, qui is esse intelligitur, cuius (in meliorem partem loquendo) ea est nominis, consilij, virium, industriae dignitas, vt præclaro alicui facinori, rei, inuento, scriptioni initium & progressum dare potuerit. indeque consequens est, vt eam, cuius auctor fuerit, rem non minùs habeat sibi obnoxiam, nec minore sibi iure vendicet, quàm alumnus & parens filium. Hinc verò perspicitur auctoritatem, nihil coactum & violentum sonare, (ideoque libentiùs hoc quàm potestatis nomine vtor) sed aliquid sponte, ordine atque ratione enascens, ac venerationem, & interim potestatem etiam, vni in alterum tribuens. Potestatem in viris etiam priuatis reperiri: parens enim filio iure imperat & huius auctoritati illa conueniunt quæ de publica dicuntur, paucis deimptis; in quibus non est hærendum.

Est autem duplex auctoritas, Acquisita vna, alia Indita, (nam de diuina, nullus hinc mihi est sermo.) Acquisitam intelligo quam quisque sibi conciliare, virtute, ætate, experientia, scientia, præclareque factis potest: quæ verò vel nobilitatis vel diuitiarum sit, potius existimationis, vel vtilitatis vim obtinere, quam auctoritatis purem. Inditam verò, quæ necessariò forinsecus aduenit, & aliunde datur vt sit legitima, qualis est illa omnis qua homini auctoritas imperandi datur in hominem; cum enim sola origine naturæ, non sit homini imperium in hominem, aliunde id accedat oportet: neque verò virtus, aut prudentia, aut ingenium id perse præstant, nam & insipientioribus sapientiores plurimi, & vitiosioribus viri sanctissimi iure parènt. In autem nec virtus, nec ingenium, quibus maximè excellit homo, id efficere possunt, certè multò minùs vires corporis, aut etiam diuitiæ, & quæ ita sunt extra corpus vt tamen hominis sint, multò inquam minùs hæc sola hanc auctoritatem cuiquam conciliare credendum est. Altius ergo tota res arcessenda, & mox paulatim eò pertingemus.

Tria sunt, quorum vnum, vel etiam plura sibi deferri, iure suo postulat auctoritas; fidem scilicet, venerationem & obsequium: fidem exigit auctoritas, quæ est eiusmodi, vt illi merito credi debeat, vt veraci homini rem gestam vidisse se affirmanti, vt etiam vnicuique in sua arte bene perito. Venerationem porto meretur auctoritas, quam virtus, quam ætas senilis, quam res præclare gestæ conciliauerunt. At obsequium, illa sola suo iure sibi vendicat, qua vni in alterum potestas est imperandi. Est quæ hæc duabus aliis longè mirabilior atque sublimior, quantumuis illæ ipsimet homini vtiliores & perfectiores existant. Et sanè istiusmodi plura sunt in nobis: virtus enim & pietas qua Deo grati reddimur, & ipso quasi iure in cælestia transcribimur, nobis ipsis quouis alio dono melior, potior est & vtilior; mirabilia tamen sunt prophetiæ, miraculorum & similium extra ordinem portentosa dona: ita planè, auctoritas qua fidem, qua venerationem meremur, alicui quod nobis in sit bono, & quo laudabiliores reddimur innititur; at illa cui debetur obsequium, neque laudabiliores efficit, nec spectat nisi aliquid quod est homini extrinsecus immissum.

§. 5. Auctoritatis imperantis quanta sit dignitas.

Sed hoc ipsum tantum est, tamque diuinum munus, vt eorum quæ homini in homines diuinitus dari possunt, vix fortassis maius aliud digniusve reperitur. Sic enim ipsi nobiscum ratiocinari debemus, cum huius mundi descensionem, conuersionem, varios effectus, & quidquid in eo est, diuina prouidentia mutari, fingi, refingi, conseruari atque perennari videmus, maxima quidem esse illa, & eiusmodi quibus notitiam sui hominibus contestatam passim voluit Deus: quando quidem non nisi summa ratione, & præsidente, ac in suos fines dirigente omnia, sublimiore quadam mente, tam certa & ordinata serie, tot res diuersas,